

Dedičstvo Veľkej Moravy

Slnko už dávno zapadlo za oblohu. Večer vyzeral byť pokojný. Jemný vietor sa pohojďával s niektorými listami. Ten vietor sa priblížil bližšie k jednému z kamenných domov. Z domu bola cítiť zimu. Dom bol síce studený, no v akomto teplom období bolo príjemné cítiť chladnú stenu aj s vlhkým vzduchom. V malom kúte izby žiaril posledný zdroj svetla a tepla.

Muž sfúkol sviečku. Posledný zdroj sa stratil. Už nebol. Cez otvor domu v izbe presvitalo svetlo mesiaca, a tak bolo možné vidieť dym zo sviečky, ako stúpa a tratí sa. Konštantín podišiel k otvoru a pútavo sa zahľad na mesiac. O malú chvíľu sklonil hlavu a sklopil oči. Pomaly vydýchol. Prešiel k posteli a rozhodol sa, že zaspí. Dym a jeho vôňa sa ešte celkom nevytratila z izby. Konštantín znova, ale tentoraz už silnejšie zažmuril oči a začal myslieť na nový deň. Na zajtrajšok. Spolu s bratom Metodom ich čaká dlhá cesta. Musia prejsť kus cesty, lebo si ich na Veľkú Moravu zavolať panovník Rastislav. Chcel, aby jeho ľud mal konečne jazyk, ktorému budú rozumieť všetci a ktorý budú aj všetci používať. Práve preto si ich zavolať, aby priniesli reč vyhovujúcu jeho národu na odporúčanie cisára Michala III.

Nastal nový deň. Slnko bolo už dávno hore a budilo aj ostatných svojimi štekľivými lúčmi. Konštantín a Metod sa pripravovali na cestu. Možno sa aj báli, možno nie. No jedno bolo isté. Stáli si za svojím a písmo chceli zostaviť. V mene starovekého dvoj kríža sa vybrali na cestu. Cesta trvala dlho. Nikto nevie, koľko presne.

Písal sa rok 863, keď bratia prišli na Veľkú Moravu. Kochali sa zaujímavou prírodou aj svojiskými stavbami popri ceste. Panovník Rastislav ich privítal. Zhovárali sa spolu hodnú chvíľu. Konštantín múdro prikyvoval na všetko, čo panovník hovoril. Myšlienkami bol však niekde úplne inde. Už teraz rozmýšľal, ako by mohli začať svoju misiu. Pozrel sa na Metoda, ktorý pozorne počúval panovníka. Počúval jeho požiadavky a rady. Inšpiroval sa každou vetou, ktorú panovník povedal. Konštantín zdvihol zrak a poobzeral sa okolo seba. Bolo tu inak ako u nich doma. Vymaľované steny, hlinené krčahy položené v kútoch a rohoch. I počasie bolo o niečo chladnejšie.

Panovník si všimol rozjímajúceho Konštantína.

Vstal a povedal: "Prišli ste. Ste unavení. Chod'te, oddýchnite si a zamyslite sa."

Bratia odišli. Konštantín bol celú dobu zamyslený. Metod ho stále pozorne sledoval ako vedy panovníka. Metod rád pozoroval. Pozoroval, skúmal a poznáva I veci okolo seba.

Preto jednou z jeho zvláštnych vlastností bolo, že inšpiráciu naberal všade vokol. Ubiehali dni, týždne. Bratia, hlavne Metod, skúmali správanie ľudí a ich vlastnosti. Konštantín bol čím ďalej, tým viac zamyslený, no na jeho tvári už nebolo vidieť zúfalstvo ako vtedy pred týždňami, keď mali prísť na Veľkú Moravu po prvýkrát. Vtedy možno zúfal.

Nevedel, či vôbec dokáže niečo také ako písmo vymyslieť. Ved' je to predsa veľká zodpovednosť! Teraz však bol pokojný. Možno preto, že sa začali používať prvé písmená staroslovanského písma. Konštantín na svojom diele tvrdo pracoval.

Pracoval na tom ešte vtedy, keď bol doma a vedľa neho svietila sviečka. Vtedy Konštantín zložil prvé staroslovanské písmo a nazval ho *hlaholika*.

Rastislav bol spokojný. Ani na chvíľu nezapochoyboval, že by sa to nemuselo podariť. Ved' predsa, ako povedal sám cisár Michal III.: "*Niet iného než teba, kto by toto mohol vykonať, preto vezmi veľa darov a svojho brata Metoda a chod!*" Lebo ste *Solúnčania* a všetci *Solúnčania* hovoria čistou slovančinou." Táto misia, na ktorú sem prišli, sa zdala byť zložitá. Okrem toho, aby priniesli reč a písmo, mali ľuďom na Veľkej Morave podrobnejšie vysvetliť kresťanstvo a jeho význam. S Božou pomocou to zvládli. Ľud bol náučný a výklad bratov chápal čoraz viac. Konštantín a Metod si ani len nemysleli, že to pôjde tak ľahko. Konštantín ďalej, teraz už viac nadchnutý a povzbudený ľuďmi, s radosťou vyučoval svoju hlaholiku a kresťanstvo.

Ubehlo veľa dní. Konštantín na ďalší nový deň otvoril oči. Spravil niekoľko nádychov a vstal z postele. Rukou si prešiel po vlasoch. Otočil sa k dverám. Otvoril ich. Pomalou chôdzou vyšiel na balkón. Chytil sa zábradlia a tak ako každé ráno, pozeral sa vôkol. Videl mnoho domov. Ľudia už dávno pracovali alebo sa starali o svoje deti. S dobrou náladou vykročil do tohto nového dňa v Ríme. Nová misia, nové mesto. No bez Metoda, ktorého telo uložil k poslednému spánku vo večnom meste.

Títo múdri solúnski bratia urobili kus cesty. Veľkej Morave a Staroslovanom môže byť ct'ou, že aj oni boli súčasťou tejto cesty Konštantína a Metoda. Zanechali nám tu predsa veľké dedičstvo. Svoju históriu, prvý staroslovanský jazyk, hlaholiku, kus zo seba, zo svojho života a kresťanstvo, ktoré tým, že na našom území pretrváva dodnes, svedčí o tom, že Konštantín a Metod boli naozaj múdri filozofi. Okrem týchto vecí sa však riadili Božím slovom a zanechali nám tu ešte jednu veľmi podstatnú vec. Dvojkríž. Ten, ktorý je na našej slovenskej vlajke dodnes.

Martina Turzová, 14 rokov